

POL VERLEN VA ERKIN VOHIDOV SHE'RIYATIDA INSON VA TABIAT DIALEKTIKASI

Mamadaminova Muhayyo Komilovna

Buxoro innovatsion ta'lim va tibbiyot universiteti

“Umumta'lim fanlar” kafedrası Fransuz tili fani o'qituvchisi

mamadaminovamuhayyo838@gmail.com

998914424033

Annotatsiya: Ushbu maqolada fransuz adabiyotining yirik vakili Pol Verlen va o'zbek adabiyotining zabardast shoiri Erkin Vohidov ijodida inson va tabiat dialektikasi masalasi qiyosiy tahlil qilingan. Verlen she'riyatida tabiat hodisalari inson ruhidagi iztirob, melanxoliya va yolg'izlik kayfiyatlari bilan uyg'un tasvirlansa, Vohidov she'riyatida tabiat hayotiylik, milliy qadriyatlar va ma'naviy yuksalish ramzi sifatida talqin etiladi. Maqolada ikki shoirning tabiatga munosabatidagi umumiylik va farqlar ochib berilib, inson va tabiat o'rtasidagi badiiy uyg'unlik estetik va falsafiy jihatdan izohlangan.

Kalit so'zlar: Pol Verlen, Erkin Vohidov, she'riyat, tabiat, inson, qiyosiy tahlil, dialektika.

Asosiy matn

Adabiyot inson va tabiat o'rtasidagi murakkab va chuqur munosabatlarni badiiy ifoda qilishda muhim vosita hisoblanadi. Tabiat inson ruhiyati va tafakkurining o'ziga xos aksidir. Turli millatlarning adabiyoti o'zining tarixiy, madaniy va falsafiy an'analarga muvofiq, tabiat obrazlarini turlicha talqin qiladi. Shu bois, tabiatga bo'lgan badiiy munosabatni o'rganish adabiyotshunoslikda katta ahamiyatga ega.

Fransuz she'riyatining yirik vakili Pol Verlen va o'zbek she'riyatining eng ulug' shoiri Erkin Vohidovning ijodida inson va tabiat dialektikasi o'ziga xos shaklda namoyon bo'ladi. Pol Verlen she'riyatida tabiat inson ichki kechinmalarining ramzi sifatida, ko'proq melankoliya va iztirob manbai sifatida ko'rsatilgan bo'lsa, Erkin Vohidov ijodida tabiat hayotiylik, umid va milliy ruhning muhim qismidir. Ushbu maqolada ikki shoirning tabiatga bo'lgan munosabati qiyosiy tahlil qilinadi, ularning she'riy obrazi va falsafiy qarashlari o'rganiladi.

Pol Verlen she'riyatida inson va tabiat. Pol Verlen (1844-1896) - fransuz adabiyotining simvolist shoiri, uning ijodi XIX asrning ikkinchi yarmida rivojlangan. Verlenning she'riyati ko'plab tadqiqotlarda inson ruhiyati va tabiat orasidagi nozik va

chuqur aloqalar nuqtai nazaridan o'rganilgan. Uning she'riyati musiqiylik, kayfiyatlar va ramziy obrazlarga boyligi bilan ajralib turadi.

Verlen tabiatni inson ichki olamining bir qismi sifatida qabul qiladi. Masalan, uning mashhur “Il pleure dans mon cœur” (“Yuragimda yomg'ir yog'moqda”) she'rida yomg'ir inson qalbidagi qayg'u va iztirobni ifodalaydi. Bu yerda tabiat hodisasi - yomg'ir - inson ruhidagi melankoliya va umidsizlikning ramziga aylanadi. Shoir uchun tabiatning bunday ramziy ma'nosi uni inson ruhiy kechinmalarining cheksiz imkoniyatlari bilan bog'laydi.

Pol Verlen she'riyatida tabiat ko'pincha tunda, yomg'irda, shamolda, shuningdek, xiralashgan yorug'likda tasvirlanadi. Bu holatlar inson ruhining nostabilligi, ichki iztirobi va noaniqligini ifodalashda xizmat qiladi. Masalan, uning “Chanson d'automne” (“Kuz qo'shig'i”) she'ri an'anaviy tabiat obrazlari va ohanglari orqali ichki qayg'uni ifodalaydi.

Verlenning tabiatga bo'lgan munosabati falsafiy jihatdan ham chuqurdir. U tabiatni inson mavjudligining o'zgaruvchan, ko'pincha ma'nosiz va noaniq tomonini ifodalovchi muhit sifatida ko'radi. Tabiat uning she'riyatida insonning ruhiy iztirobini aks ettirish uchun vosita bo'lib xizmat qiladi. Shu bois Verlenning ijodida inson va tabiat dialektikasi ko'proq insonning ichki dunyosi, kayfiyati va iztiroblari bilan bog'liq.

Erkin Vohidov she'riyatida inson va tabiat. Erkin Vohidov (1936-2016) - o'zbek adabiyotining buyuk shoiri va mutafakkiri, uning ijodi milliy ruhni, insoniylik va tabiatga chuqur hurmatni ifodalaydi. Vohidov she'riyati o'zbek xalqining tarixiy va madaniy an'analari bilan chambarchas bog'langan bo'lib, tabiat obrazlari uning she'rlarida milliy o'zlik va ma'naviy qadriyatlarning ajralmas qismi sifatida namoyon bo'ladi.

Vohidovning tabiatga bo'lgan munosabati hayotiylik, yangilanish va umid bilan bog'liq. Uning “Bahor kelganda” she'rida tabiat uyg'onishi inson qalbidagi yangi umid va ruhiy yangilanish bilan bog'lanadi. Bu yerda bahor tabiatning faqat fasli emas, balki insonning ichki dunyosining yangilanishi va ruhiy o'sish ramzidir.

Shoirning “O'zbekim” she'rida tabiat obrazlari milliy birlik va xalqning kuch-qudratini ifodalashda muhim rol o'ynaydi. Vohidov uchun tabiat - bu inson hayotining ajralmas qismi, milliy madaniyat va tarixning o'ta muhim elementi. Shu sababli, uning she'riyatida tabiat nafaqat badiiy vosita, balki ma'naviy uyg'unlik, hayotiy kuch va milliy o'zlik ramzi sifatida gavdalanadi.

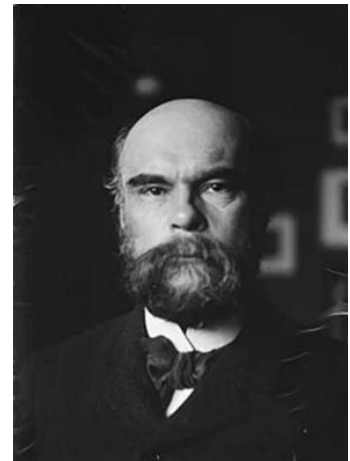
Erkin Vohidovning tabiat haqidagi qarashlari falsafiy jihatdan milliy qadriyatlar va insonning olam bilan uyg'unligi tamoyillariga asoslanadi. Shoir tabiatni insonning tinchligi, xotirjamligi va ma'naviy barkamolligining muhim manbai deb biladi. Uning she'rlarida tabiat bilan inson orasidagi munosabat insonning hayotga muhabbati va o'zligini anglash jarayoni sifatida tasvirlanadi.

Qiyosiy tahlil va umumiy xulosalar

Pol Verlen va Erkin Vohidov she'riyatida inson va tabiat o'rtasidagi dialektik munosabat o'ziga xos tarzda namoyon bo'ladi. Ikkala shoir ham tabiat obrazlarini inson ruhiyati va ichki kechinmalarini ifodalash uchun muhim badiiy vosita sifatida ishlatadi. Shu bilan birga, ularning tabiatga bo'lgan munosabati falsafiy va madaniy kontekstga ko'ra farqlanadi.

Umumiyliklar: Har ikki shoir tabiatni inson ruhining aks ettiruvchisi sifatida ko'radi. Tabiat ularning ijodida inson kechinmalari, kayfiyatlari va ruhiy holatining ramzi bo'lib xizmat qiladi. Tabiat obrazlari she'riyatning badiiy ifodasini boyitadi, kayfiyat va hissiyotlarni aniqroq yetkazishda yordam beradi. Inson va tabiat munosabati ularning ijodida falsafiy tafakkur va estetik uyg'unlikni yuzaga keltiradi.

Farqlar: Pol Verlen she'riyatida tabiat ko'proq insonning ichki iztirobini, melanxoliyasini va ruhiy noaniqligini ifodalaydi. Tabiat uning she'rlarida qayg'u va umidsizlik ramzi bo'lib ko'rsatiladi. Erkin Vohidovning ijodida tabiat milliy ruh, hayotiy kuch va umid ramzi sifatida gavdalanadi. Tabiat uning she'rlarida hayotiylik, yangilanish va milliy qadriyatlarning ajralmas qismi hisoblanadi. Verlen ijodida tabiat va inson munosabati ko'proq individual, subyektiv ruhiy holatlar orqali o'rganiladi, Vohidov esa tabiatni milliy va ijtimoiy kontekstda ko'proq universal qadriyatlar orqali talqin etadi.

Xulosa

Pol Verlen va Erkin Vohidov she'riyatida inson va tabiat dialektikasi o'zining falsafiy va badiiy jihatdan boy ifodalarini topadi. Verlenning ijodida tabiat inson ruhining noaniq, melanxolik tomonlarini aks ettiruvchi ramz bo'lsa, Vohidovda tabiat hayotiy kuch, milliy o'zlik va ma'naviy uyg'unlik timsoli sifatida namoyon bo'ladi.

Ularning she'riy obrazlari orqali inson va tabiat munosabatining murakkabligi, inson ruhiyati bilan tabiat olami o'rtasidagi o'zaro ta'sirlar chuqur o'rganiladi. Shu jihatdan ikki shoirning ijodi adabiyotda inson va tabiat o'rtasidagi dialektik munosabatni tahlil qilishda qimmatli manba hisoblanadi.

Ushbu maqola ikki shoirdagi tabiat va inson munosabatining badiiy tasviri, falsafiy ma'nosi va milliy-umuminsoniy qadriyatlari o'rtasidagi farq va

o'xshashliklarni yoritib berdi. Bu o'rganish she'riyat va madaniyatni yanada chuqur anglashga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Verlen, Pol. **“Choix de poèmes”**. Paris: Gallimard, 1950.
2. Reznikov, A. I. **“Symbolism in French Poetry”**. Moscow: Nauka, 1978.
3. Abdullayev, Sh. **“O'zbek she'riyati tarixi”**. Toshkent: Fan, 2004.
4. Vohidov, Erkin. **“Tanlangan she'rlar”**. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 2010.
5. Sultonov, M. **“Milliy adabiyot va tabiat muammosi”**. Toshkent: Adabiyot, 2012.
6. Turgunov, R. **“Inson va tabiat: adabiy qarashlar”**. Toshkent: Ilm-fan, 2015.
7. Kharitonova, E. **“Pol Verlen's Melancholy and the Poetics of Nature”**. St. Petersburg: Academic Press, 2016.
8. Jalilov, D. **“Erkin Vohidov va milliy ruh”**. Toshkent: Universitet nashriyoti, 2018.